

Sociaal en Cultureel Planbureau

De Januskop van het overheidsbeleid voor de participatie van asielzoekers en statushouders

Jaco Dagevos (SCP/EUR)

20-2-2025

Asielzoekers en statushouders: policy dense environment

- **opvangbeleid**: duur van de procedure, aantal verhuizingen, mogelijkheden tot participatie (werk, taal leren)
- **huisvestings-/spreidingsbeleid**: na vergunningverlening 'uitplaatsing' naar een gemeente (+/- random over het land)
- **inburgeringsbeleid**: binnen drie jaar voldoen aan inburgeringsplicht. Nederlandse taal, kennis Nederlands samenleving

Cahier 2024-16

Met beleid vooruit?

*Wat betekent het opvang-,
inburgerings- en spreidingsbeleid voor
ontwikkelingen in de positie en
leefsituatie van statushouders?*

Longitudinaal cohortonderzoek statushouders (LOCS)

- Survey- en registergegevens
- Ontwikkelingen in positie volgen en verklaren: cohort 2014-2016
- WODC, EUR, CBS, RIVM
- Ministeries van SZW en J&V

Belangrijkste conclusies

- Langer in de opvang en vaker verhuizen tijdens de opvangperiode: minder snelle taalverwerving
- Meer activiteiten tijdens de opvang (werk, taalcursus, vrijwilligerswerk): snellere taalverwerving
- Afronden inburgering draagt bij aan snellere taalverwerving
- Inburgering: snellere uitstroom uit bijstand en vaker (vast) werk

Streven naar een participatiemodel

- benut periode in opvang voor participatie en taal leren
- kleinschalige opvang en minder verhuizingen
- opvang- en inburgeringsbeleid aan elkaar koppelen

Beleidsvoornemens kabinet wijzen eerder in de richting van Deens opvangmodel

- **opvangbeleid**: sobere opvanglocaties en intrekken spreidingswet
 - **huisvestingsbeleid**: geen voorrang sociale huur, huisvesting in tijdelijke en doorstroomlocaties
 - Verblijfsperspectief **statushouders** onder druk: vergunning onbepaalde tijd vervalt, bepaalde tijd van 5 naar 3 jaar, naturalisatietermijn van 5 naar 10 jaar.
- En: duur in de opvang loopt verder op, noodopvanglocaties

Maar: in beleid (ook) sterke nadruk op participatie asielzoekers en statushouders

Regeerprogramma/Actieagenda Integratie (Nobel): werk en taal basis voor integratie
nieuwkomers

- vroeg start in AZC: overige belemmeringen participatie wegnemen, toeleiding naar de arbeidsmarkt ondersteunen
- startbanen: statushouders in de bijstand krijgen een baan in combinatie met inburgering
- belemmeringen wegnemen combinatie werken-inburgeren

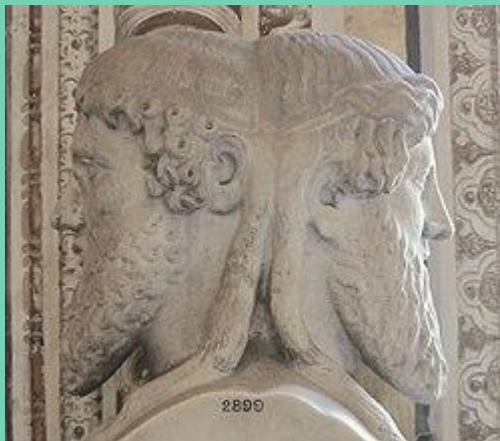
COA: in 2026 helft van de asielzoekers aan het werk

Lokale initiatieven (bv Amsterdam): asielzoekers aan het werk, ism COA en UWV

Leer-werkplekken in de inburgering: maak inburgering echt dual

Januskop van het beleid

> inherente spanning in het beleid

> meer nadruk op participatie dan ooit

> volop kansen:

- werken tijdens de opvangperiode
- vroege start inburgering
- participeren en inburgeren